

Proef met mediation in strafzaken krijgt vervolg

Mediation in strafzaken vergroot het begrip tussen dader en slachtoffer, vermindert angstgevoelens bij het slachtoffer en partijen komen vaak tot bevredigende afspraken – vaak blijft zelfs straf achterwege. Enig minpuntje: eisers ruiken geld.

Door Tatiana Scheltema

Bij de Amsterdamse rechtbank is een pilot afgesloten waarin – voor het eerst in Nederland – mediation werd ingezet als onderdeel van de strafrechtelijke procedure. Met de proef geven het Openbaar Ministerie en de rechtbank een voorzet voor het onlangs in werking getreden art. 51h Sv, dat voorschrijft dat bemiddeling tussen dader en slachtoffer in een vroeg stadium moet worden bevorderd en dat de rechter met het resultaat daarvan rekening houdt. Het evaluatierapport *‘Mediation naast Strafrecht’* werd onlangs gepubliceerd, met daarin genoemde conclusies.

Tussen oktober 2010 en mei 2011 zijn daders en slachtoffers in 65 zaken uitgenodigd om mee te doen met de pilot. Het ging om burenruzies, huiselijk geweld, bedreiging of mishandeling: zaken waarbij dader en slachtoffer ook na de strafzaak met elkaar te maken hebben. In 26 zaken stemden beide partijen in met een mediationtraject, en in 17 zaken kwamen partijen tot een vaststellingsovereenkomst, waarin – vaak over en weer – spijt werd betuigd of de hoogte van de schadevergoeding werd overeengekomen.

In de Amsterdamse proef kwamen vooral lichtere zaken aan bod. Maar mediation is zeker ook geschikt voor zwaardere strafzaken, zegt Anne Martien van der Does, mediationcoördinator van de Amsterdamse rechtbank. ‘Denk aan zaken waarin het schadevergoedingsaspect een belangrijke rol speelt en waarbij mediation heel nuttig kan zijn. De strafzaak gaat daarnaast gewoon door.’

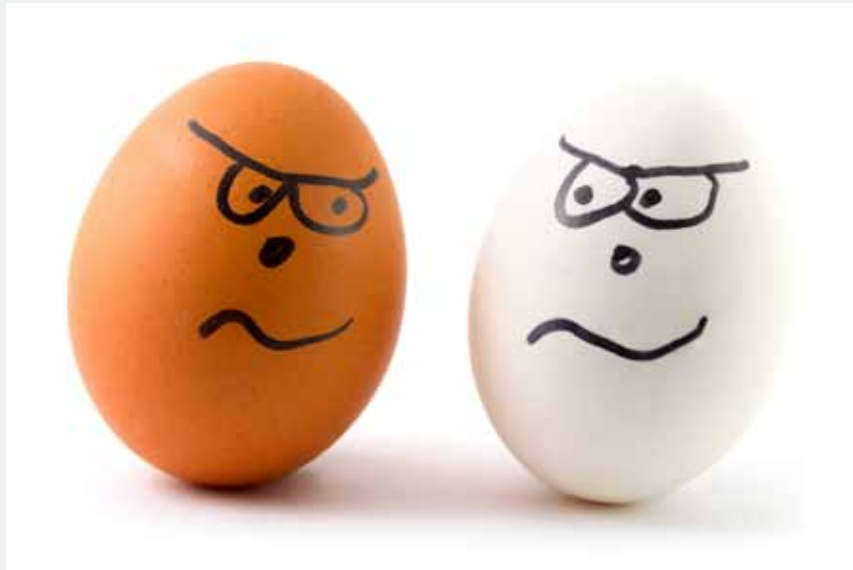

Foto: Shutterstock

Van der Does spreekt als voormalig voorzitter van de Verkeerskamer uit ervaring. ‘Neem een zaak van een vrachtwagenchauffeur die een ongeluk veroorzaakt omdat iemand in de dode hoek zit. Zo’n chauffeur wil vaak heel graag contact met de familie van het slachtoffer en die familie wil dat ook. Het gebeurt niet, omdat de verzekeringsmaatschappij ertussen zit. Die laat dat niet toe omdat dan ook de aansprakelijkheid aan de orde komt. Maar het mooie van mediation is dat het vertrouwelijk is. Dus het biedt mensen een mogelijkheid om nader tot elkaar te komen. De verzekeringsmaatschappij heeft daar geen last van.’

Eisen worden opgeschroefd

Ook advocaten zijn positief over de inzet van mediation. ‘De crux is dat het strafrecht een stapje terug doet, daar waar partijen het wellicht onderling eens kunnen worden,’ zegt Lian Mannheims,

advocaat bij De Roos en Pen Advocaten in Amsterdam. Zij bracht een zaak aan van een cliënt die ook al voor de zitting had willen schikken, en wiens toekomst bij een veroordeling aan duigen zou liggen. Mannheims ageert al jaren tegen het ‘enorme strafrechtelijke monster’ dat ‘in een groot aantal flutzaken onnodig ongelofelijk veel kapot maakt’.

Toch zit er volgens Mannheims ook een addertje onder het gras. ‘Ik zie het nu in twee zaken, waarin ik probeer tot een schikking te komen: eisers gaan zich realiseren hoe belangrijk het voor de verdachte is om niet vervolgd te worden. En dan merk je dat de eisen worden opgeschroefd, dat men kijkt wat eruit te halen valt.’

- De overwegend positieve ervaringen in Amsterdam vormen voor het Landelijke Overleg Voorzitters Strafschictoren aanleiding om de komende maanden ook in andere arrondissementen voor verschillende vormen van strafrechtmediation pilots op te zetten.